

Katolski cerkveni list.

№ 15.

V četrtek 10. mal. travna.

1851.

(Dalje in konce.)

Zdaj pa — kaj je potrebno, de se te napake, pregrehe, sleparije in pohujšanja zatarejo in odvernejo?

Pred vsim družim je potrebna — dobra, v resnici kersanska izreja mladosti od cerkve. Ako hočemo, de se bo kersanstvo globoko ukoreninilo, in se ga vse življenje človeka navzelo, se v serca mladosti vdihniti mora; to je vsacimu razvidno. Ako je zgodnja in skerbna izreja mladosti h kersansko-vernemu življenju vse case cerkvi v dolžnost naložena, to prav posebno naše pričujoče dni velja. Glej! toliko tavžent jih je, katerim je se ime kersanstva neznano — toliko tavžent, kateri njegoviga jedra, bitstva in moči ne poznajo, desiravno so kerseni in se kristjane imenujejo — toliko tavžent, kateri sicer mislijo in pravijo, de kersansko vero dobro spoznajo, vender pa ona pri njih brez življenja in djanskiga spricevanja ostane. Od tod nesrečna, zločestna sedajnost, v kateri se znajdemo! Zatorej se vse moči cerkve v tem zediniti morajo, de se kersanstvo zlasti pri mladosti prav oživi. Pred vsim družim je tedaj potrebno, de si duhovni pastirji vsi z vso skerbjo v dosego tega namena prizadevajo, in de se s pravo spretnostjo in svetim nadusenjem mladost za kersanstvo buditi in vnemati trudijo. V to pa ni dosti, s tem čerko postave spolniti; tudi vsak teden kake dve ali tri ure v soli biti, in se ni dosti, otroke po navadi za spoved in sv. obhajilo podučevati, ker sam poduk mladosti se ne posvečuje in pobožne ne stori; ampak je posebno se treba, de katehet ali duhovni pastir od ljubezni božje in skerbljivosti za zveličanje mladosti ves navdan dečke in deklice z živo vnemo uči. Boga in njegoviga edinorojeniga Sina Jezusa Kristusa prav ljubiti, in mu v strahu in ljubezni pokorsino in zvestobo skazati. Ves poznejši nauk za odraseno mladost malo hasne (ali pomaga), ako jo duhovni učenik zraven tega k večkratnemu prejemanju svetih zakramentov in pobožnemu življenju v djanji

ne napeljuje, ako s tem pobožnih vadb in opravil ne sklepa, in na vse njeno obnašanje in zadržanje oistre paznosti in čuječnosti nima. Za to tedaj je nar veči prizadevanje potrebno. Morebiti kateri duhovni učniki v skerbi za zveličanje duš kaj družiga za potrebniši imajo, in na kersansko omiko ljube mladosti malo porajtajo, ali pa se za to nič kaj zmeniti nočejo. Pa kaj pomaga, ko ljudi poprej zboleti in bolehati pustijo, de jim potlej kakor zdravniki pristopijo in bolne ozdravljati išejo, ko bi vender veliko lažje in tečniši bilo, dušam nepopačene, nedolžne mladosti zdravje uterditi in ohraniti! Morebiti se kateri z družimi duhovskimi opravili izgovarjajo, de mladosti učiti in z njo pečati se ne utegnejo? Kaj pa vender zamore imenitniši in potrebniši biti, kakor je kersanska izreja in omika mladosti, kakor je skerb, mlade duše posvečevati in jih k Bogu in njih večnemu namenu napeljevati? zlasti ker človek od tega, v čimur je od mladosti navajen in uterjen, tudi v poznejših letih lahko ne odstopi!

Cerkvenim prednikom in učnikom je v oskerbljevanju kersanske izreje posebno na trojne ude gledati treba: Pervič na otroke ubozih, na sirote (ki staršev nimajo), in na zanemarjene otroke. Revni se vse case in zlasti naše dni s tolikimi težavami in skušnjavami vojskovati imajo, de jim je praviga uterjenja v kersanstvu posebno treba. Kaj revni na zemlji družiga imajo, kot pomoč in tolažbo svetiga evangelija? Jezus je sam rekel, de je prišel zlasti revnim sv. evangelioznovat. Torej bi bilo gorje prednikom in učnikom, ko bi revne za poduk in oskerbo zmed bogatih in imenitnih nazaj stavili! Kar po tem zapušene sirote in zanemarjene otroke zadene, naj se kersanske srenje ali srenjski predstojniki truda in skerbi z njimi nikar ne ustrašijo, ampak naj jim bo za-nje se posebno mar, de jih učnikom v podučenje in skerbni ljudem v službo pripravijo — ne le take zapušene otroke, kateri se vsi razdivjani in brez vsiga dela po ulicah klatijo, ampak tudi take, kateri doma nič podučnja, nič strahu in nobene prave izreje nimajo, ali pa se po slabih zgledih svojih domačih ljudi še le pohujšujejo. Saj so tudi ubogi,

siroti in zapušeni otroci srenjski udje, in je torej že zavoljo tega in po zapovedi kersanske ljubezni za-nje zlasti skrbeti dolžnost. Mem tega naj se pa se to pomisli, de taki otroci, kateri zanemarjeni in razdivjani odrastejo, pozneje srenji na glavo pridejo in ji tezo delajo, in za človeško družbo sploh zapeljivi, nepokojni in nevarni ljudje postanejo.

Drugič gré cerkvenim prednikom in učnikom posebno paznost na izrejo ženske mladosti imeti. Dobra mati, kersanska gospodinja k ohranitvi in povzdigi vere in kersanskiga življenja pri hiši nar več pripomore. Od nje se velikrat tudi mož žive vere in bogaboječnosti navzame; od nje otroci prvi nauk v kersanstvu in prve obudiljeje k ljubezni božji prejemajo; od nje se cela hiša pobožnosti in kersanskiga zadržanja uči. Nauki dobre matere se otroka nar bolj primejo, in človeku tako globoko v sercu ostanejo, de se tudi po slepenju in zapeljevanju hudobnih ljudi lahko izbrisati in zatreti ne dajo. — Pobožna devica pa — ali ne kaže in ne ohrani celi srenji ali fari v izgled sprelepoto čistosti in sramožljivosti v nar blagejši dopadljivost pred Bogom in pred ljudmi? — Ljudstvo je sploh v tej meri verniga in pobožniga zadržanja, kakor je življenje ženskiga spola. Zatorej naj nas še posebno skrbí, serca déklic in devic z resničnim in čistim spoznanjem kersanstva, z živo bogaboječnostjo in kersansko ljubeznijo navdati, ne de bi se (kakor je v enim listu „Zgodnje Danice“ lepo razkazano bilo) potrebna kersanska izreja moške mladosti zanemarila!

Tretjič je cerkvenim prednikom treba posebno skrb imeti tudi za izrejo tistih mladenčev, kateri se po mestih v latinskih in viksih šolah znajdejo. De se med viksimi stanovi, med viksimi deržavnimi služabniki in med viksimi učenci po mestih velikrat takó malo kersanske vere in takó malo ljubezni do katolíške cerkve najde, je poglaviten uzrok ravno to, ker se v prvi mladosti sicer katekizma učé, v resnično razumljenje kersanstva in cerkve pa se potem ne vpeljejo, ter se z modrostjo, tolažbami in živo močjo Jezusoviga nauka nikoli práv ne soznajajo, ker se v mladosti k službi božji sicer vodijo, — de bi se pa za kersansko, bogoljubno življenje v resnici vneli in spodbudili, se pa premalo skrbí. Ker po tem takim praviga spoznanja in prepričanja ne prejmejo, ker se od ljubezni do Kristusa, do kersanstva in cerkve ne navzamejo, zato se od zasramovavcev vere in od posvetnih modrovavcev kmal preslepiti in zapeljati dajo, de potlej za vero in kersansko življenje vsi vnmerni in neskerbni ostanejo, ali clo v verske zmote, v krivo vero in nevéro, ali v pregrešno, neverno življenje zajdejo.

Zraven doslej oménjene kersanske izreje od cerkve in šole je pa tudi prava izreja v domačih družinah potrebna. Mati mora pred vsim sama Izveličarja našiga práv ljubiti, in serčne želje imeti, de bi svoje otročice k njemu pripeljala: ona mora od Boga in od ljubiga Odrešenika veliko in s spoštovanjem z njimi govoriti, in z njimi vsak dan moliti; ona jih mora v vajuju kersanskiga nauka podpirati, jih k učenju priganjati, popraševati in poskusiti, de se tega, kar se jim ukaže, navadijo, in v otrocih spoštovanje in pokorsino do učnikov buditi; ona mora prvo prejetje svetih zakramentov za veselo, praznično prigodbo v družini imeti, in jih na to prejemo kakor nepozabljivo obhajo v njih daljšim življenju večkrat opomniti; zvečer ali pa

v praznik zlasti naj vse svoje otroke skupej zbere, jih pridige in kersanskiga nauka sprašuje, in jim po njih potrebah in okolišinah primerjene nauke deli. Pri vsim tem pa mora oče po svoji moči materi na roke iti in jo podpirati, otroke posebno slabe tovaršije in pohujšanja varovati, in jih vedno v kersanskim, pravičnim strahu imeti. Sploh je treba skrbeti, de se pri hiši spoštovanje in pokorsina do Boga, do cerkve in do cerkvenih zapoved in naredb ohrani, de se molitev vsak dan skupej opravlja, in de strah božji, in pošteno, kersansko zadržanje med družino vlada. Pač se najde, zlasti med viksimi, omikanimi stanovi veliko družin, pri katerih se celo leto nikoli skupej ne móli — pri katerih se otroci za vse drugo brusijo in brihtajo, le na Boga, na Jezusa se nikdar ne opomnijo — pri katerih se vsiga družiga učé, samo molitve in kersanskiga nauka ne — pri katerih se vnanje, uglažene, dostojne obnaše prav skerbno vadijo, na pobožnost, kersansko ljubezen, ponižnost in zatajevanje samiga sebe se pa nič ne porajta. Najde se jih veliko družin, pri katerih se sproti od kersanstva in cerkve zaničljivo govori, pri katerih se cerkveni služabniki cerkvene naredbe vpríčo otrok zasmehujejo in zasramujejo, pri katerih se za kersansko življenje otrok še zmenijo ne — vedno pa jim od časti in slave, od lišpa in telesne lepote, od denarja in bogastva pripovedujejo, in vse to visoko povzdigujejo. Ako se torej hoče, de se ne bo le vnanje, ampak toliko bolj notranje, djansko življenje cerkve in njenih udov poboljšalo in povzdignilo, se nar poprej družinsko življenje in družinska izreja vsa spreobrniti in poboljšati mora. To je mem družih poglavitna potreba sedajnega časa: brez tega bi vse vnanje cerkvene spremembe veliko ne pomagale.

Duhovšina pa težavniga dela kersanske izreje mladosti sama izpeljati ne more. Treba je, de ji šolski učitelj po vsi svoji moči pomaga. Na dosti krajih, kjer duhovni le porédkama v šolo priti zamorejo, imajo učitelji sami toliko več s šolo opraviti: ker imajo mem družiga z otroci tudi kersanski nauk in zgodbe sv. pisma brati in ponavljati, in za to skrbeti, de se otroci molitve in katekizma učé in navadijo, ker jih v cerkev vodijo, z njimi molijo ali pojó, na njih zadržanje povsod pazijo, jih zavolj pregreškov svaré in strahujejo, v dobrim pa vnmajo in uterdujejo. S tem si ljubezen in zaupanje otrok in starsev pridobljujejo, in duhovne v njih trudu podpirajo; dobri duhovni pa jim zato, kar morejo, sproti na roke gredo. Takó si obdvoji združeni v en obéni namén, za kersansko omiko in izrejo mladosti prizadevajo, kar brez tečniga izida, brez dobrih nasledkov biti in ostati ne more. Tako naj bi povsod in vselej bilo, in ker ni, naj bi se takó ravnati začelo; potem bo šola dobri, zaželeni sad gotovo obrodila. Zató je kersanska omika učiteljskiga stanú druga poglavitna potreba sedajnega časa.

Šolski učitelji morajo dobri, pošteni, pobožni kristjani biti — možje, ki od kersanstva živo spoznanje imajo in ga v svojim življenju pokažejo — možje, polni vneme za svojo službo, polni vneme za omiko in osrečenje mladosti po kersanstvu. To sedajni čas posebno tirja. Duhovni naj učitelje v doversenju tega namena vodijo, podpirajo in obévuajo: naj učitelje, kateri se kakor zvesti pomagaveci v oskerbljenju večniga blagra mladosti v resnici trudijo, po zasluženju cénijo, za ljubo imajo, in z njimi lepo in dostojno ravnajo.

Šolo od cerkve ločiti ali iz cerkvene oblasti izvzeti, je nar bolj nenaturna, zapeljiva in nevarna reč, kar so si le novi prekucneži zmisliti mogli; in gorje, ko bi se to — kar upamo, da se nikdar zgodilo ne bo — kdaj v življenje vpeljalo! Šola je slobodna. Prav! Torej kersanske srenje nihče siliti ne more, da bi učitelja kersanstvu in cerkvi protivniga imela, in svoje otroke k tacimu v šolo pošljala. Nasproti bo vsaka srenja, ktera se svojiga katoliškiga kersanstva v živo zavé, oistro in terdo verniga in kersanstvu zvestiga učitelja imeti hotla, od kteriga previdi, da si bo za vso resnico prizadjal, sebi v šoli izročene otroke pred vsim v prave, dobre kristjane izrediti. Zdaj gré za to, da bi se spoznava in zadéva katoliškiga kersanstva po srenjah in farah práv obudila in oživila; in tudi zavolj tega je velika veseljna povzdiga cerkve silno potrebna. Ako se bo po srenjah kersanstvo takó obudilo, oživilo in povzdignilo, potlej bo zastran šole in kersanske izreje vsa nevarnost odvrnjena. Noben učitelj se temu, kar bo kersanska, pravoverna srenja v cerkvenih zadevah od njega zahtévala, ne bo ubraniti mogel. Ko bi se pa vendar pozneji tu in tam pokazalo, da šolski učitelji svojiga visokiga poklica ne spoznajo, in veliko več po duhu in vére, nekersanstva in prekučijstva ravnajo: tedaj bi bilo po pravici, da bi kersanske učiteljske družbe ali redi (ordni) šole prevzeli. Kakor za kersanske srenje, bi bila potém tudi za državo dolžnost, take šolske družbe poklicati in vpeljati. — Ker je pa učiteljski stan zavolj kersanske izreje zdaj in vsak čas tolikanj potreben: ker se tajiti in ovreči ne dá, da brez pripomoči tega stanu ne cerkev, ne država svojiga naména v prid in blagor cloveštva práv dovršiti in izpeljati ne more: je treba tedaj, da se ta stan zavolj njegoviga imenitniga poklica tudi práv ceni in spoštuje, in, kar je mogoče, od cerkve in države podpira. Da bi se pa po omiki uma in sereá pripravi in za pravi prid mladosti v resnici vneti močje tega stanu poprijeli, naj bi država posebno skerbela, in to svojo skerb vresničila, da bi učitelji svojiga poklica vredno in svojimu trudu primerjeno plačo dobivali. Ker pa šolski učitelji ne učé samo za ta svet potrebnih in koristnih reči, temuč ker so tudi pomagavci duhovnih učenikov, in jim zavolj dolžnosti kersanske izreje mladost posebno k pobožnemu življenju in zadržanju napeljevati gré; zato naj bi jih tudi cerkev iz svoje moči podpirala in obdarovala. Tako obdarilo ali tak poboljšek iz cerkvenih ali srenjskih dokodkov posebno pridnim, kersansko-katoliškim učiteljem podeliti, bi se gotovo prav, v božjo čast, v blagor cerkve in v zveličanje duš obrnilo. Le nepoboljšljivi, kersanstvu in cerkvi protivni ali clo sovražni učitelji na take cerkvene obdarila in poboljške nikdar in nikakor nobene pravice imeti ne morejo, ker nasproti še cerkev in srenje dolžnost véže, take učitelje odpraviti, in jih z dobrimi in v resnici kersanskimi nadomestiti. —

Od stoletja do stoletja.

Že kralj Salomon je pred več tavezt leti govoril: „Nič ni noviga pod solncem, in nobeden ne sme reči: Glej to je novo! zakaj že je tukej bilo v stoletjih, ki so pred nami bile.“ Pridg. 1, 10. Kako resnične da so te besede, in da tudi sedanjí prevrati, zmešnjave in stiske na politiskim in cerkvenim polji niso po-

polnoma nove, temuč da so že pogosto v teku minulih stoletij se enake pergodile, se bojo naši bravci lahko iz sledečiga sostavka, ki ga je časnik „Oesterreichischer Volksfreund“ v svojim lanskim tečaji pernesel, prepričali ter vidili, da je v vsakim stoletji petdeseto leto večidel zlo viharo za sv. cerkev bilo.

V letu 50 po Kristusovim rojstvu je bil sv. Peter prvi papež v Rimu. Tukaj je vladal sv. cerkev, ki je takrat v kervavim pregnanstvu veliko terpela, dokler da je sam na križu umrl.

V letu 150 je bil sv. Pij I. rimski papež. Še je zdihovala cerkev pod zatirovavno silo neverstva, ki se je z ognjem in mečem zoper kersansko vero vojskovalo. Pij I. je dal kakor marternik življenje za svojo čedo.

V letu 250 je umrl sv. Fabijan kakor marternik za Kristusa, kteriga cerkev je kakor papež v Rimu vladal.

V letu 350 je sedel Juli I. na papeževim stolu. Od časov Konstantina je sicer cerkev zvunanji mir vživala, pa je od svojih lastnih otrok, ki so se pogosto kakor krivoverci zoper svojo mater spuntali, še hujsi preganjanje terpela.

V letu 450 je bil Leon Veliki rimski papež. Leta 452 se je grozovitimu, kervi žejnemu Atilu, Hunskimu kralju, naproti podal, ki se je s svojimi divjimi četami že Rimskim vratam perblizal. Scudovito močjo svojiga govora je nagnil grozovitiga vojskvodja na svojim roparskim popotovanju Rima se ogniti.

V letu 550 se je mogel papež Vigili I. zavolj vednih razpertij v veri na nevarno pot iz Rima v Konstantinopol na dvor cesarja Justinijana podati.

V letu 650 in v sledečih štirih letih je zoperstal papež sv. Martin I. cesarju Konstancu, ki je katoliško cerkev zatiral. Zato je razžaljeni vladar vso svojo jezo na nja razsul, in mu samotni otok Naksos v prebivališče odločil. Umrli je v pregnanstvu kakor marternik za resnico.

V letu 750, ob času velikiga preselovanja narodov, se je papež Čaharija v velikih stiskah znajdel, ter je imel z zvunanji in znotranji sovražniki vedno vojskovanje. Zdaj so se Lombardi, zdaj Gerki zoper njega vzdignili.

V letu 850 je zmagal Leon IV. Saracene, ki so hotli Rim oropati. Potem je okincil cerkev sv. Petra in je z veliko razumnostjo z močnim zidam Rimsko mesto obdal.

V letu 950 je Agapit II. s svojo pobožnostjo in s svojimi čednostmi cerkev razsvetljeval. Obhajal je več cerkvenih zborov, v kterih so se zastran pomočkov posvetovali, slabo zadržanje kristjanov poboljšati.

V letu 1050 je imel Leon IX. cerkven zbor v Rimu zoper krivoverca Beringarja. Ta papež je bil rojen iz grofovske hiše Egesheim v Elzasu. Po njegovim perzadevanji je cesar Henrik III. sv. grob v Jeruzalemu zopet popravil, kteriga so Saraceni razderli.

V letu 1150 je Evgeni III. kakor begun na Francoskim prebival. Menih, Arnold de Bresse po imenu, je rimsko ljudstvo zoper papeževo vlado spuntal. Sicilianski kralj Rogeri pa se je za papeževe pravice potegnil, s svojo armado Rim posedel in puntarje kaznil.

„Vidi se“, dostavi prestavljavec K—, „da je bilo leto 1150 lanskimu letu 1850 posebno zlo. Trikrat je prišel papež Evgeni III. v Rim, pa trikrat ga je mogel zopet zapustiti, zavolj puntarskih po-

skušinj njegovih prebivavcov. Enkrat so že tudi sedanjí sv. oče Pij IX. pred svojim lastnim ljudstvom bežali; Bog daj, de bi tudi njih — nič več enaka osoda ne zadela! En minih je takrat rimskemu ljudstvu pamet tako zmešal in ga razkačil, de je skoraj čisto obdivjalo in v neznano razvujzdanost se zagreznilo. Lepe dvore kardinalov in vsih tistih plemenitnikov, ki puntarski vladi niso bili po volji, so obropali in poterli, clo cerkev sv. Petra so oropali in se pobožne romarje s silo nadlegovali, papežu pa so vso svétno oblast odvzeli, ter sklenili, mu le kar duhovsko vlado pustiti. Tudi zdaj sta bila dva minih (P. Ventura in abé Gioberti) veliko kriva, de je laska zmešnjava tako hudo se zapletla in tako žalostne nasledke imela. Po roparsko in tolovajsko so se puntarji tudi zdaj nad ptujo lastnino, posebno nad cerkvami in duhovskimi hišami pregresili, in so tudi hotli papežu vso svétno oblast odvzeti. — Dolgo si je Evgeni z golo ljubeznijo prizadeval, zmotenemu ljudstvu oči odpreti — pa zastoj: z ostrim mečem jih je mogel poslednjič pokorsine učiti. Tudi Pij IX. dolgo ni hotel dopustiti, de bi se bila v Rimskem mestu kri prelivala, dokler de ga je zadnjič sila in dolžnost k temu permorala. Francoski kralj Ludovik VII. je takrat papeža gostoljubno sprejel, tudi nemški cesar Konrad je stopil na papeževo stran in Sicilianski kralj Rogeri mu je z vojsko pomagal. Tudi zdaj se je Francoska in Avstrijska vlada za sv. očeta potegnili in Neapolitanski (tudi Sicilianski) kralj ga je gostoljubno v svojo deželo sprejel. — Ko je pa Evgeni tretjikrat v Rim prisel, si je s svojo ljubeznjivostjo in z dobrimi deli vse serca tako pridobil, de so se zapeljanimu ljudstvu oči popolnoma odperle; odstopilo je od stranke mestniga puntarskiga strašinstva in se popolnoma papežu vdalo, tako de se je upatismelo, de bo Evgeniju seasama mogoče, zmešnjave popolnoma poravnati, ako bi ga Bog že v letu 1153 ne bil iz tega sveta poklical. Zaupati smemo tudi mi, de bo še našimu ljubljénimu Piju poslednjič dano, apostolski sedež mirno posesti: ni dvombe, de se bojo pa takrat tudi Rimljanam, kadar se bojo v vednim puntanju na duši in časnim premoženji do čistiga zdelali in ubožali, oči odperle, de bojo spoznali, de je le Pij tisti usmiljeni Samaritan, ki jim bo globoke rane ljubeznjivo ovezal, ktere so mu vodji punta vsekali, ne ljudstva sreče, temuč le svojiga dobička iskaje.

(Konec sledi.)

Razgled po keršanskim svetu.

Iz Laškiga se še zmiraj le žalostna sliši. Na Sardiniskim se vladija vedno bolj prepadu bliža, ki že vanjo zija, de bi jo požerl; ali ona ima prekalne oči, de bi se ga varovati zamogla, ker jo angleška zapeljivost, ki hoče vse Laško preslepiti, v krempljik imá. — Pa tudi na Francoskim, v čigar velikim mestu je gnjezdo angleških zapeljivcov, se slaba prihodnjost kaže, kar je iz tega previditi, de vladija prečastitím škofam, ki so se po ukazu svetiga očeta in po izgledu avstrijskih škofov za cerkveno svobodo potegnili, še odgovora ni dala; poslala je pa papežu osnovo nove pogodbe, ktera je cerkveni svobodi še veliko protivniši kakor dozdanja, ktero odpraviti ravno škofoje tolikanj želé.

Iz Angleškiga. Gospodičina Talbot, kteri je oče 800.000 goldinarjev zapustil, se je v nuns-kasmostan podala. To je pa Angleze tako zbudlo, de so za nekaj časa skorej papeža in Wisemana pozabili. Nepo-

terpljivi vradniki so zopet vse že zastarano zabavljanje zoper katoliško cerkev in njene služabnike na dan spravili, ker se oni, ki imajo sicer vedno ljubezen do bližnjiga na jeziku, v peresu in na popirju, strašno bojé, de bi se bogata gospodičina posvetnemu življenju za vselej ne odpovedala, in de bi svojiga veliciga bogastva katoliškim cerkvam, šolam, ubožnicam v bolnišnicam v prid ne obrnila. Kakor je pa res, de tisti vpije, ki je v stiski, ravno tako je tudi res, de Anglezi zoper katoliško cerkev razsajajo, ker vidijo, de ona na Angleškim vedno večí moč dobiva. Vprašanje, če papež na Angleškim stanovitno škofstvo ustanoviti sme, je že dognano, in sicer katoliški cerkvi v prid dognano. Predlog postave, ktera katoliškim škofam na Angleškim, v Škotii in na Irskim prepoveduje, imé kteriga kraja koli na Britanskim imeti, je sicer večina zbornikov sprejela. Ali to je prav za prav vse eno v djanji, če se kardinal Wiseman, Westminsterškiga nadškofa ali samó nadškofa imenuje. Pač se bo vsak katoličan v Gospodovi molitvi per prošnjah: „Posvečeno bodi tvoje ime; pridi k nam tvoje kraljestvo!“ posebno Angleškiga spomnil, de bi se zmotené ovčice k pastirju podale, ki ima pasti jagnjeta in ovce v večno življenje.

Iz Dunaja. Veliko noč bo prečastitl misijonar Dr. Knobleher še na Dunaju obhajal. Seer je za odhod že pripravljen; le fermana *) od turške vladije še čaka, za kteriga je Dunajsko ministerstvo prosilo; s tem bi bil namen njegove pomude na Dunaju popolnoma dosežen. Ministerstvo je tudi zastran misijonske družbe v prid srednje Afrike povabilne pisma s kamnotiskanim popisam misijona na vse Avstrijske škofo že razposlalo. Predin se pa ta družba ustanovi, bi znal Dr. Knobleher že v Rimu biti. Duhovnih tovaršev za misijon ima že 10—12; še več pa se jih je oglasilo, edentudi iz Würzburga, takó de si bo lahko zbiral. Tudi več neduhovskih ljudi se mu je ponudilo, med njimi tudi nekeje Judov, kteri bi bili, meni nič tebi nič, pripravljeni se kerstiti ali clo v mašnike posvetiti dati, ker družiga Bogá ne spoznajo kakor mamona in ne druge službe božje kakor kupčijo.

Št. Andrej. Vis. čast. mil. knezoškof Lavan-tinski so Slovencem milo duhovsko-pastirsko pismo pisali, jih velike nesreče ovarvati, ki iz nezmerne rabe žganjice izhaja. Na dolgo s tehtno in vrezljivo besedo, kakor Jim je lastno, skažejo, de žganjica, naj si bo rozolj, brinjevec ali slivovec, ali kakor hoče sladčica, je goreča smertna voda, zdravju in življenju škodljiva; in torej navadna žganjopija gladka cesta, vi časno in večno nesrečo.

Iz Ljubljane. 26. sušca so prečastiti gospod Franc od Andrioli, korar in djanski škofijski svetovavec v Ljubljani, in 30. sušca častiti gospod kaplan Matija Šink, ki so v Loki v pokoji živeli, v Gospodu zasпали. Bog jima daj večni mir in pokoj!

Darila za čast. misijonarja g. Dr. Ignacija Knobleherja.

Od poprej . . . 251 gld. 26 kr.
Dar podfare pri sv. Gregorji na dan sv.
Gregorja za razširjanje vere v Afriki 8 gold. — kr.
Skupej . . . 259 gld. 26 kr.

*) Ferman je na Turškim vsako od velikiga vezirja v imenu sultana dano povelje, zlasti od tega podeljen popotni list; kdor se s takim fermanom skaže, ima pravico terjati, de ga turške vradnije zoper vsako nadleževanje varujejo. Na Mongolskim in v Indii je ferman pisano pervoljenje, kupčevati.